

АБОНАМЕНТЪТ

За България год. 20 л.
за 12 л.
За странство . 40 л.

Един брой 20 стот.

Телефон № 358.

ДОБРУДЖА

Органъ на централния добруджански народен съветъ

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плаща по спора-

Адресъ:

в. „Добруджа“ — в. „Добруджа“

„Черна Дюлгера“ № 5.

Издава:

срѣда и сѣбота.

Ръкописи не се връщатъ.

Политическото положение на Добруджанския въпросъ.

Малко истерия. — Какъ се въздъхна сегашниятъ режимъ въ Добруджа. — Становището на България. — Иронията на новото положение.

Списанието „Мувманъ Добрудженъ“ дава слѣдната извадка отъ „Франсъ Милитеръ“ отъ 13 мартъ 1919 година:

„Въпросътъ за Добруджа не е отъ тѣзи, които привличатъ вниманието на събралитъ се въ Парижъ; трѣбва, въпрочемъ, този въпросъ да се регулира рано или късно, което, слѣдъ всичко що стана отъ подписването на примиренето съ България, не е трудно да се извърши.

Едва ли е нужно да поменавяме, че прѣди балканската война Ромжия владѣше почти двѣ трети отъ Добруджа, а останалата трета принадлежеше на България. Но слѣдъ букурещкия договоръ тя изгуби частта си отъ Добруджа. Войната отъ 1916 позволи на България да си възвърне цѣлия дѣсенъ брѣгъ на Дунавъ, но начинътъ на разпрѣдѣлението, възприетъ отъ Германия, породилъ негодувание средъ цѣлия български народъ.

На 29 септ. 1918 бѣше подписанъ договорътъ за примирение, чиято първа статия започва тѣй: „Непосрѣдствено направаване отъ българитъ териториитъ още окупирани въ Гърция и Сърбия . . . и т. н.“ Не ставаше дума за ромжиски територии. Нищо повече, статия втора опрѣдѣляше: „Непосрѣдствена демобилизация на цѣлата българска армия, освѣтътъ тази, която се запазва въ бойна готовностъ, въ съставъ 3 дивизии и 4 кавалерийски полка, които ще бждатъ употребени за защита на границитъ на България и Добруджа . . . и т. н.“ Слѣдователно, и договорътъ за примиренето признава Добруджа за принадлежаща на България.

Въ този моментъ Ромжия, обезсилена отъ войскитъ на Макензенъ, не съставяше вече за насъ единъ международен факторъ. На 19 ноември съглашенското командване поиска отъ България да изтегли войскитъ си отъ Добруджа въ границитъ, въ които тази провинция бѣше отстъпена на Ромжия въ 1913 год. и по силата на букурещкия договоръ отъ 1913 год. Това искане причини падането на кабинета Малиновъ. Неговиятъ наследникъ Тодоровъ се согласи съ искането на съглашенцитъ.

Слѣдъ излизането на българскитъ войски, а също и при формулирането на това искане не бѣше повдигнатъ въпроса за българската администрация, която съществуваше въ Добруджа. Тя трѣбваше да остане вѣрменно, докато съглашенскитъ правителства взематъ окончателно рѣшение по този въпросъ. На 5 декември биде поискано България да изтегли администрацията си. „Цивилната адми-

нистрация, се казваше въ нотата, остава подъ властта на съглашенскитъ окупационни войски.“

Българското правителство искаше да знае точно сжщността на работата и попита, дали българскитъ чиновници, които трѣбва да напуснатъ постовѣ си, ще бждатъ замѣнени съ ромжиски дошли отъ Ромжия. На 8 декември една нова нота на генералъ Кретиенъ казваше: „Администрацията въ Добруджа ще бжде поставена подъ директнитъ заповѣди на генералъ Вертело (началникъ на дунавската армия) . . . Това е съглашенска администрация, а не ромжиска“. Нищо повече отъ това. Французитъ окупиратъ и управляватъ съверна Добруджа до линията Чернавода — Кюстенджа, а англичанитъ — южната частъ. Това положение даде поводъ на министръ Тодоровъ да каже на 11 декември въ Народното Собрание: „Очевидно е, окупацията на Добруджа не прѣдѣшава сѣдбата ѝ. Не ще отстъпимъ нищо на Ромжия“.

Българскитъ прѣвъ министръ постави сѣдбата на тази земя въ рѣцѣтъ на съглашенскитъ прѣдставители въ Парижъ.

Какво стана отъ тогава? Отново ли България заслужава укоръ? Трѣбва да се върва, щомъ Уинстонъ Черчилъ, говорейки въ камарата на общинитъ, заяви напоследъкъ, че „ромжнитъ взематъ администрацията въ териториитъ, върху които тѣ упражняваха правата на суверенитета си по силата на договора отъ 1913 г.“ Може би се страхуватъ, че балканското равновѣсие не ще бжде скжсано, ако срѣщу българскитъ вѣлкъ не се покровителствуватъ напълно лишениитъ съ империализмъ държави, като Ромжия, Гърция и Югославия“.

Люсиенъ Корне, сенаторъ секретаръ на комисията при армията. Б. Р. „Мувманъ Добрудженъ“, нѣма какво да прибави къмъ това великолѣпно изложение, което свършва съ такава тънка ирония.

Сѣдбата на Добруджа.

Единъ апелъ къмъ прѣдседателя на Съединенитъ Американски Щати.

До Г-нъ Уйлсонъ, президентъ на Съединенитъ Държави въ Америка.

Г-нъ Президентъ,

Отъ момента, когато лансирате на окъравеното и страдално човѣчество вашитъ послания, дѣто вне начѣртахте принципитъ на справедливостъ и правота, върху които трѣбса да се постави

политическия животъ на свободнитъ и потиснати народи, за да се тури край на антагонизма между народитъ, всички народи и страдалцитъ отъ интернационална неправда, и подложени на чуждо потисничество, отправиха възжеланията си къмъ тържеството на вашитъ принципи, които се силатъ да създадатъ новъ политически порядѣкъ, базиранъ върху правото на народитъ да разполагатъ съ собствената си сѣдба и да избиратъ свободно своитъ ръководници.

Подписаниятъ, жителъ отъ Сѣверна Добруджа, отъ града Бабадагъ, българска провинция, принадлежаща тѣсно въ всѣко отношение на България, боряйки се заедно съ тази за политическата и духовна независимостъ на общо-българското отечество, частъ отъ която бѣше присъединена несправедливо отъ берлинския договоръ къмъ Ромжия, — има честта отъ името на Добруджанската организация въ София да обърне вашето просвѣтено внимание върху изложението по долу и върху нѣколкото съчинения върху Добруджа, които даватъ една вѣрна прѣдстава за състоянието, въ което се намира страната, поставена отъ 1878 год. ромжиско владичество.

Смѣя да Ви помоля, Г-нъ Прѣдседателю, да отдѣлите извѣстна доза внимание и се заинтересувате отъ нещастната добруджанска сѣдба. Сѣверна Добруджа търка отъ 38 години подъ ромжиско иго, а южна повече отъ три години. Ромжия затвори българскитъ училища, забрани българския езикъ въ българскитъ църкви, прѣслѣдва българскитъ учители и свещеници и българския народъ; гоменето на българския елементъ почна веднага слѣдъ окупацията на тѣзи двѣ провинции (1878 и 1913).

Вие заявихте, Г-нъ Прѣдседателю, въ своитъ послания, че неправдата отъ 1870 спрѣмо Франция трѣбва да се прѣмахне. Смѣя да Ви спомня неправдата сторена съ българския народъ на берлинския конгресъ отъ 1878 год. Тази неправда, както и неправдата, проявена въ букурещкия договоръ, викатъ за отстранение.

Г-нъ Прѣдседателю, проявете вашето внимание на симпатии къмъ моето скромно искане и спомнете си за нещастната сѣдба на добруджанци, за да прѣмахнете тежкото иго и ромжиската нетолерантностъ.

Приемете моитъ утѣрения на дълбока починъ.

Бернъ, 5 декември 1918.

Проф. А. Вѣлковъ.

Делегатъ на организацията „Добруджа“ на българскитъ емигранти.

ТЕЛЕГРАМА

изпратена на 27 мартъ 1919 отъ Добруджанския комитетъ въ Бернъ.

До Господина Прѣдседателя на мѣрнитъ конференция и Франска делегация.

До Британската, Италианската, Японската и Американската делегации.

Парижъ.

Чрѣзъ берлинския договоръ отъ 1878 букурещки отъ 1913, добруджанцитъ попаднаха подъ ромжиско владичество, тѣ бѣха освободени прѣзъ време на току-що свършената война.

Чрѣзъ гласа на своитъ прѣдставители, 17 дек. 1917, 23 септ. 1918, добруджанцитъ обявиха своето откъсване отъ Ромжия и въ продължение на двѣ-годишенъ свободенъ животъ се управляваха сами, възстановиха училищата, черквитъ, закрити отъ ромжнитъ.

Днесъ добруджанския животъ е разстроенъ изново отъ дѣно чрѣзъ възстановяване ромжиската властъ, позната по своето беззаконие хиляди добруджанци намирѣха спасение въ България.

Училища, черкви въ Добруджа сж затворени отново; учители, свещеници изгонени; ученицитъ принудени да емигриратъ.

Ние Ви молимъ да турите край на страданията на добруджанци, като ги освободите отъ ромжиската властъ и оставите добруджанското население само да опрѣдѣли сѣдбата си.

Добруджанскитъ народенъ съветъ Ви моли да позволите да се яви въ Парижъ една добруджанска делегация, която да защитава прѣдъ конференцията на мира добруджанската кауза.

Прѣдставителство на народния добруджански съветъ въ странство:

Прѣдседателъ: проф. Вѣлковъ, отъ Бабадагъ, подпрѣдседателъ: Върбановъ, отъ Кюстенджа, секретаръ: д-ръ Марковъ, отъ Силистра, членове: Димитровъ, Петковъ отъ Тулча.

Изборитъ въ Ромжия.

Споредъ ромжискитъ вѣстници, изборитъ въ Ромжия, Бесарабия и Добруджа биле насрочени за края на м. юли (за депутати) и началото на августъ (за сенатори). Изглежда, че обявлението, което печатахме въ миналия брой, се дължи на разпорѣждане издадено прѣзъ м-цъ априль, но въ послѣдствие отменено.

Все пакъ, обаче, публикуването на това обявление въ Силистренски окръгъ е мало поводъ на ромжиската администрация да засили терора върху българското население, вслѣдствие на което бѣгството въ България е зачистило.

Характерно за системата на ромжиското управление въ Добруджа е това, че охраната на живота, името и честта на населението се счита като прѣсѣжление противъ ромжиската държава. Ние притежаваме писма на жени отъ вѣтрѣшността, писани отъ мъжете имъ въ България, отъ които се установява, че населението се чувства като въ обсаденъ отъ неприятелъ градъ, въ който владѣе анархия.

Общиятъ повикъ къмъ Съглашението е: „Помогнете ни!“

Въ едно отъ писмата, за които поменавяме, наивно се пита: „Нами слѣдъ парижката конференция нѣма да имамъ работи? Ние ще чакаме, макаръ, че това ни коштува скжпо, много скжпо“...

Въ друго писмо се казва: „Тия, които ще рѣшаватъ нашата сѣдба, сж родители. Тѣ ще ни разбератъ и отърватъ . . . Ние ще погърпимъ“ . . .

И тия хора ромжнитъ обвиняватъ въ болшеизмъ!

За съжаление, тая легенда намира клиенти и Ромжия, прѣдставена като страна, която се спасява съ послѣдни усилия, съ развѣзани рѣцѣ корени болшеизма отъ Добруджа. И корени издѣно . . .

Скоро, може би много скоро, свѣтътъ ще сжжялява за своитъ заблуждения, жертва на които става едно население, което даде всички доказателства, че е мирно, трудолюбиво, културно и лоялно въ своитъ задължения.

Исканте въ „Добруджа“ отъ вѣстникопродавцитъ.

ЖИВОТЪТЪ ВЪ ДОБРУДЖА.

(Разкази на очевидци).

Георги Димитров, от село Богдан-Чамурлий, околия Добришка, 42-годишен, земеделец, напуснал селото на 5 май, разказва следното: Известнието, че ромжните ще окупираят Добруджа предизвика голъма тревога, върхът населението на нашето село и изобщо въ общината ни. И какъ да не се тревожи населението, когато споменитъ отъ ромжското управление сж още прѣсни въ неговата паметъ. Когато ромжнитъ отстъпваха подъ натиска на българската армия, отвлѣчанята на мирнитъ граждани и грабежитъ надъ българското население отъ страна на ромжската администрация, се засилиха. Съ десетки души били задигнати отъ ромжскитъ жандарми отъ полето както пасатъ стадата си едъръ или дребенъ добитъкъ. Други били отвлечени съ каруци, други пъкъ просто задигнати отъ домоветъ. Всичко отвлечени отъ нашето село имаме 80 души, а се върнаха само 34 души. Прѣзъ това време азъ бѣхъ въ България, обаче, и моя домъ не остана не почерненъ отъ ромжнитъ. Момчето ми Христо, на възраст 13 години, бива откарано отъ полето заедно съ овцетъ, които пасѣло. Стадото бѣше отъ 300 овци, мои и на братъ ми Ангелъ Димитровъ. Съспано отъ дългия пътъ, кждъ Меджидие то не можело да върви и плачело. Единъ отъ жандармитъ, които придружавали отвлеченитъ, се спуска къмъ него и го блъсва да върви. Не се минало много, момчето пакъ спрѣло отъ умора и той, скъпнитъ жандармъ замахва съ приклада на пушката си и му прѣсва черепа. Това ми го разказаха хората, които се върнаха живи, и които сж били свидетели на жестоко убиане на момчето ми.

Съ настаняването на ромжнитъ въ общината ни (Каралийската) за населението настана пакъ черни дни. Особено много се влоши положението ни напоследък, отъ двадесетина дѣна насамъ, съ идването на новъ шефъ, единъ рѣдкъ типъ по своята злост и прѣстѣпност. Прѣди десетина дѣна извикахъ бѣхъ въ секцията въ с. Каралий, Шефътъ ме пита, кждъ съмъ билъ прѣзъ 1916 година.

— Тогава азъ бѣхъ въ България.

— Не, ти лъжешъ, азъ имамъ документъ, че ти си показвалъ пътъ на българскитъ войски и си имъ показвалъ и нашиятъ позиции.

— Това не е вѣрно, господинъ шефъ, азъ бѣхъ въ България тогава, това се дължи на мои лични неприязни.

И дѣйствително прѣзъ 1916 година бѣхъ въ България. Вечерта ме арестуваха въ секцията. На другия денъ сутринта шефътъ отиде въ село Горна Сараджа, но жандармитъ Жеоржеску

ме пушна отъ ареста срѣшу сто лева, като ми каза да се махна чакъ по-скоро отъ село, защото иначе за мене животъ не може да има. Следъ моето избѣгане постоянно бѣхъ диренъ, на всѣки часъ и половина жандарми идѣха у дома да видятъ, дали съмъ се завърналъ, та да ме уловятъ. Азъ, обаче, се криехъ въ полето и спѣхъ въ чужди хора. Най-послѣ трѣбваше да се махна отъ село. Рѣшихъ да дойда въ България и на 5 тогъ трѣгнахъ за пасамъ. Между селата Айорманъ и Куолжукъ срѣцнаха ме двама жандарми, идящи отъ послѣдното село. „Отъ гдѣ си?“ ме запитавъ тѣ. „Отъ Айорманъ“, имъ отговарямъ. Питаха ме за билета ми де идентитета, на което имъ казахъ, че той е въ дома ми. Въ тоя моментъ единътъ отъ жандармитъ ме блъсна съ приклада на пушката си по врата и азъ паднахъ. И двама скочиха отгоръ ми и почнаха да ми прѣтърсватъ джебчетъ. Въ една джебъ на жилетката си имамъ 3 — 4 лева. Взеха ми ги. Следъ това тоя, който ми взе тия пари, скочи върху мене два пъти. Подиръ малко подкараха ме и трѣгнахъ къмъ село Айорманъ. По пътя тѣ се наговаряха да ме обиратъ. Изминахъ сто двѣстъ крачки и тоя, който ми взе паритъ, съ все сила и ми нанесе два удара по гърба съ приклада на пушката си. Отъ болки паднахъ. Единътъ отъ тѣхъ ме налегна и ме търсваше за пари, другиятъ въ това време ме риташе. Най-послѣ ме съблѣкоха и въ чорана намѣриха ми паритъ, 1600 лева, които всички ми взеха. Взеха ми сжщо горното палто. Следъ това скочиха два пъти по гърдитъ ми и ме оставиха.

Иванъ Габраковъ, 32 г. градинарь, Петко Раевъ 29 г., обушаръ, Стоянъ Ивановъ 27 г., бакалинъ, Петъръ Хаджи Ивановъ 32 г., обушаръ, българинъ отъ гр. Тулча, избѣгали отъ града на 2 мартъ, разказватъ, че прѣсѣдването на българитъ продължавало и все повече се засилвало. Ромжнитъ събирали войници отъ Добруджа и за тая цѣль се прѣскали публикации, съ които се съобщава за свикване на войници. Ако нѣкой не отиде доброволно, то тогава бива извиканъ въ полицията, задържали го тамъ и прѣзъ нощта го изпращали отъ гдѣ Дунавъ. По селата ромжскитъ жандарми още по-свободно дѣйствували. Понеже всѣки отказвалъ да отиде войникъ, жандармитъ, начело съ своя шефъ, ловели мъжетъ и на групи отъ по 20—30 и повече души ги карали къмъ Тулча, вързани за рѣцетъ единъ за други, и прѣзъ нощта ги прѣхвърляли на отсѣщния брѣгъ. По пътя тѣ срѣщали много такива групи отъ конвоирани селяни: при с. Хамамджи, Кара-Омеръ и на много други мѣста.

Чуждитъ поданици, особено българскитъ, сж подложени на най-големъ прѣсѣдвания и изнудвания. Много отъ българитъ, които сж били откарани отъ ромжската властъ въ Молдова, сж останали безъ дипломи, защото ромжнитъ имъ ги взели, сега тия хора сж подложени на най-големъ прѣсѣдвания и изнудвания. По-богатитъ, за да се отърватъ отъ прѣсѣдванията на ромжскитъ, полиция, сж принудени да даватъ пари. Бѣднитъ пъкъ сж постоянно разтакани и има вече осждени на по една година затворъ. Такава е била участъта на Христиаки Павловъ, Юрданъ Стояновъ, Станю Николовъ и Василь Георги Златевъ, подпоручникъ отъ българската армия, който се връща при роднителитъ си въ Тулча боленъ следъ демобилизацията. Когато идватъ ромжнитъ въ Тулча, арестуваатъ го (за 20 дни) биятъ го и малтретиратъ и послѣ осждатъ на една година затворъ, защото баща му билъ ромжски поданикъ.

Димитъръ Хиневъ, отъ село Горно-Чамурлий—Коджеланка околия, земеделецъ, 38 год., напусналъ селото си на 3 мартъ, разказва, че билъ ромжски войникъ въ 13 Артилерия. Нѣщо прѣди мѣсець въ село получили общи известия за отиване въ частитъ. Когато се получило известие да отидатъ войници, пострадалиятъ, заедно съ Никола Костадиновъ отъ сжщото село, сжщо артилеристъ и отъ сжщия полкъ, отиватъ при френския командантъ въ Тулча да се оплачатъ, че ги взематъ войници. Командантътъ имъ казва, че ромжнитъ нѣматъ право да ги взематъ войници и тѣ се връщатъ въ село.

Даващиятъ показанията разказва, че на 24 февр. по 10 часа прѣзъ нощта шефътъ съ единъ капралъ и двама караулни отъ селото дошълъ у тѣхъ. Той спѣлъ. Дигатъ го и накарватъ да се облѣче. Следъ това билъ заведенъ вързанъ въ полицейската секция, дѣто прѣспалъ. Тамъ намѣрилъ арестуванъ: Никола Константиновъ и Никола Пенчевъ, пѣхотинци. На сутринта били закарани на Слава-Руска. По пътя не били вързани. Въ Слава-Руска спали заедно съ 2-та стражари, които ги конвоирали. Когато стражаритъ заспали, тѣ избѣгватъ и се отправятъ къмъ България, базъ да се отбиятъ въ селото си. Отбиватъ се и тримата въ Потуръ и тамъ научили отъ близки хора, че бащата на Димитъръ Хиневъ и дѣдото на Никола Константиновъ (той билъ безъ родители) ходили при френския командантъ въ Тулча да се оплачатъ отъ произволитъ на ромжската властъ.

Стоянъ Пеневъ отъ село Меданкой, околия Тулчанска, земеделецъ, на възраст 54 години, напусналъ селото на първи май н. ст., разказва:

Следъ заминаването на 2-отълченски полкъ, който бѣше въ с. Николицель, ромжнитъ отъ нашето село разграбиха складоветъ на 1/4 полска болница и на 2-тежкъ шуменски артилерийски полкъ. Всичко бѣ разграбено. Подбудителитъ на ромжското население и водители на тѣлитъ бѣха: Ангонъ Попа, заедно съ Василе Стоянъ Баракъ, Василе Папаржапъ, Йонъ Мойси Пантели, Георги Георги Порниа, Николае Кичукъ и Ника Георге Деокнягулъ. Телефонната жица Ортакой—Николицель бѣ скъсана. На сутринта двама телефонисти докоха да я поправятъ, но бѣха нападени отъ ромжскитъ тѣли и, за да спасятъ живота си, трѣбваше да избѣгатъ. На другия денъ отъ село Аккадъларъ докоха шесть души стражари, да уловятъ подбудителитъ на населението. Но голѣмитъ подбудители не можаха да уловятъ, уловиха други нѣколко ромжни.

Въ селото азъ бѣхъ кметъ. Следъ заминаването на българската властъ, ромжнитъ почнаха да ме прѣсѣдватъ, най-много подъ прѣдлогъ, че азъ съмъ извикалъ българскитъ стражари, което не е вѣрно. Шайкитъ върлуваха изъ село. Сгоянствата на българитъ бѣха разграбени отъ ромжнитъ. Обрана ми бѣ по-големата частъ отъ домакинството, взети ми бѣха още: 22 шиника жито, 48 шиника царевича, 600 литри вино, 80 килограма ракия. Положението на българитъ е много плачевно. Прѣсѣдватъ се на всѣкъдѣ и всѣкога. Побойтъ още продължаватъ. Българитъ не могатъ да отдѣхнатъ отъ ангария. Ромжнитъ се заканватъ, че ако мирната конференция имъ даде Добруджа, то тѣ ще прѣдприематъ повсемѣстно гонение на българитъ и ще ги заставятъ голи да напустнатъ домоветъ си до единъ. Има заповѣдъ, че всички, които сж били български кметове, чиновници и стражари, да се улавятъ и прѣдаватъ на военетъ сждъ. Научихъ, че Георги Равноустовъ, бившъ кметъ на гр. Исакача, е билъ откаранъ неизвестно гдѣ. Стоянъ Петковъ отъ село Николицель сжщо билъ откаранъ.

Добри Стефановъ, 37 год., волончаръ, отъ с. Чинели, Алибеккойска община, (Бабадашко) разказва, какъ билъ взетъ на очи и прѣсѣдванъ отъ шефа на жандармитъ, затова, че той, за да спаси волонетъ си, който купилъ прѣзъ българско време отъ една жена отъ с. Парнешъ за 500 лева и 5 шиника брашно, се отнесълъ къмъ френското команданство отъ Бабадагъ.

Прѣстаница „Гутенбергъ“ съ добръ подбранъ персоналъ изпълнява всички порѣчки при най-либерални условия. Помещаетъ се на ул. „Бенковски“ 22 Телефонъ 1478.

Ромжскитъ режимъ въ сѣверна Добруджа.

3) Организиранъ грабежъ върху мюсюлманското и българско население.

II.

Законътъ за организацията на Добруджа отъ 1880 г. прѣдвиздаше въ чл. 11 зачитане на собствеността мирне и мюлкъ, придобити съгласно турскитъ закони, но при все това, чл. 73 прокарваше разпорѣждането, че се отнема земята на всички емигранти отъ областта, които въ срокъ отъ три години отъ 23 октомври 1878 (!) не се завърнатъ и не се установятъ на своитъ земи. Тоя срокъ бѣ продълженъ съ още една година въ 1882 г., обаче, въ замѣна, тоя законъ вмѣкваше редъ други стѣснения за частнитъ собственици. Така чл. 5 постановяваше, че на лицата, които прѣдвизватъ нѣкакво право на собственостъ, ще имъ се признава само онова количество земи, което е доказано съ крѣпостенъ актъ, като фактическото владѣние въ известни опрѣ-

дѣлени граници не даваше абсолютно никакво право. Въ отдѣление II на закона отъ 1882, при все че кралскитъ манифестъ отъ 1878 и законътъ отъ 1880 бѣха унищожили десѣтъка, прѣдвиздаше, че собственитѣ, които искатъ да освободятъ своитъ земи „мирне“ отъ десѣтъкъ, трѣбватъ или да заплатятъ по 55 лева на х. а. въ срокъ отъ 15 години — тогава когато земята струваше по-малко, или пъкъ да отстъпятъ на държавитъ 1/2 частъ отъ земята, та по тоя начинъ останалата 1/2 частъ да бѣде призната за частна „абсолютна“ собственостъ. Отнемалето земитъ на емигрантитъ, прѣдвиздено въ 1880 г., се запази и въ 1882 г., а прокара се сжщо и правото на държавата да приеме безъ никакъвъ сждъ, по административенъ редъ, земята на онгова, който, като се е задължилъ да плаща откупъ 55 л. на хектаръ, би закъснѣлъ съ изплащането въ продължение на 3 години. Всички, които не прѣдставиха редовни крѣпостни актѣ на тѣхно име, отнемаше имъ се, въ полза на държавата, всичката земя, колкото продължително и да би било тѣхното владѣние.

По тоя начинъ, съ закона, на който посочихме една частъ отъ разпорѣданията, държавата постигна онова, което си бѣ поставила за първа цѣль — економическото разорение на мѣстното население. Войната, съ свързаното съ нея бѣгство, направи мнозина да изгубятъ своитъ крѣпостни актѣ; мнозина не успѣха да се завърнатъ и установятъ на разрушенитъ си огнища въ установения срокъ; останалитъ вдовици и дѣца нѣмаха нито умѣние, нито срѣдства за да защитятъ своитъ права, и даже когато прѣдставяха крѣпостни актѣ на името на де сѣнус, не имъ се признаваше собствеността понеже нѣматъ актѣ на свое име; мнозина бѣха изненадани отъ войната прѣди да сж се снабдили съ редовни крѣпостни актѣ за наскоро извършени покупки; винаги посоченото въ крѣпостния актъ пространство биваше по-малко отъ реално владѣното; мѣстнитъ жители бѣха закупили като абсолютна собственостъ най-добритъ и близки до селото земи, и ги бѣха подобрили, а държавата имъ отири признатото количество тамъ, гдѣто тѣ сѣте за умѣстно — отъ всичко това е ясно, какъвъ съкруши-

теленъ ударъ на мѣстното, въ тока число особено за мюсюлманското население бѣха законнитъ наребди на ромжската властъ относително собствеността въ Добруджа.

И все пакъ, това, което посочихме, далече не е всичко. Следъ като държавата отне една частъ отъ земитъ съ редъ разпорѣбди за прѣвѣряване на документитъ, тя отне на общо основание и по 1/3 частъ отъ всичката селска собственостъ, по тая сжщо така си присвои, на общо основание, и всичката земя на селата и общинитъ, която тѣ владѣха общинно, и я прѣвърна безплатно въ своя абсолютна частна собственостъ.

Въ тоя безпободно дѣло за експроприация собствеността на мѣстното мюсюлманско и българско население еднакъвъ сътрудничеха и депутати, и юристи.

Имѣнията на държавата въ Добруджа трѣбва да бждатъ твърдъ голѣми, заявява откровенно въ казарата нѣкой си Сефендаке, защото, ако не бихме имали тѣзи имѣния, може би, че не бихме имали голѣми съображения да владѣемъ Добруджа, съ прѣкоитъ нитъ разноски, които сж нужни за ней-

Положението.

След като станал известен договорът за мир с Германия, оптимистичното настроение в България се малко измени. Даже един от организаторите на правителството, в. „Народ“ писа: „Заблжително е, по условията, въ които ще бъде поставена България, големите мъчнотии напоследък и на сърби, и на гърци. Докато имаше за тях по-рано опасност при разглеждане въпросите в комисията, те шумяха силно. Сега те са спокойни и дори гръцките вестници проявяват извместен оптимизъм“.

Вестникът пък на г-н министър-председателя „Мир“ по същия повод пише: „Не нам се пада да анализираме подробно условията на мира с Германия. Някой от тях, каквито са тия за обезвреждаването, за войската и други ще се приложат в една или друга форма и за нас“. Разглеждайки по-нататък териториалните спорове на Балканите, вестникът пише: „Желаят ли (съгласените) да се тури край на това положение на нещата на Балканите ония, които ще ръшават съдбата на балканските народности в Париж, трябва да се отърсат от всякакви временни чувства в полза или вреда на един или друг балкански народ и, застанали върху принципа за народността, безпристрастно и справедливо начертаят границите на тия народи“.

Това настроение на българското общество не е оправдано. Сравнително тежките условия, които се налагат на Германия, намират своето оправдание в схващането, че за да се положат основите на един траен мир в Европа, ще трябва да се отнеме възможността на Германия да организира един нов съюз в Европа. Въпросът за България стои по-другояче. Ние не водим мирна политика и нашата намиса в войната черпеше своите морални сили от един насилнически договор, какъвто беше Букурещкият от 1913 година, и от неотстъпчивостта на нашите съблиз в първите години на големата война между народите. България се би за опрѣдѣлени цѣли — локални по отношение на всеобщата политика и напълно оправдателни от гледището на принципа на самоопрѣделение на народите, върху който почива договорът с Германия. При такова осветление на работата ни мислим, не, ние сме увѣрени, че всевъзможните слухове за мирните условия с България са тенденциозни и неоправдани.

Повикването на българските делегати в Версайл е предстоящо. Нашият ред следва веднага след Австрия и Унгария, условията за мир на които ще бъдат съобщени през идната седмица. Ще трябва да отблъжам, че ако не напълно в полза на претенциите на България, то поне за

едно справедливо разрешение на българските въпроси се изказаха всички добри познавачи на балканските въпроси, на първо място между които стоят англичаните братия Ъксънтъ и Баучеръ. Ние имаме основание да се надяваме, че Европа, научена от горчивите опити на миналото, няма да остави Балканите да бъдат и за напредъ огнище на раздори, които да заплашват всеобщия мир.

В съгласените вестници се публикуват съобщения за сключен договор между Германия и съветска Русия.

По-глазните условия на договора, споредъ варшавския кореспондент на „Дейли Телеграфъ“, били следните:

1. Большевишкото правителство ще възприеме по-благоприятна политика спрямо руската индустрия на оръжия и муниции. 2. Германците ще реорганизируют руската железнопътна мрежа. Третото условие липсва. 4. Германците ще изпратят няколко хиляди офицери за реорганизацията на руската армия. 5. Русия се ежегодно ще изпраща опрѣделено количество храни за Германия. Русия се задължава да не води подобни прѣговори съ Съгласените. Шестото условие липсва. 7. Въ случай на нужда и за единъ периодъ отъ 10 години, т. е. до 1930 год. Русия се задължава да изпраща военна помощ на Германия. 8. Съюзът ще бъде въ сила и въ случай, че большевишкото правителство бъде замѣнено съ ново правителство.

Споредъ същите съобщения, германският в. „Тагесцайтунгъ“ напоследък публикувалъ една статия, въ която утвърявалъ, че съветското правителство прѣдложило на Германия съюзъ, съгласно съ който Русия и Унгария се задължавали да поставятъ на разположение на Германия 700,000 войски, а последната се задължавала да помогне на Русия въ борбата ѝ съ Съгласените.

Положението въ Силистра.

Нови бѣжанци въ Русе. — Защо бѣгатъ.

Върховният комитетъ на добруджанските организации въ България е получилъ отъ гр. Русе следното писмо: „На 30 априлъ, 4 часа следъ обѣдъ, пристигна очакваната група бѣжанци отъ Силистра. Те прѣдставляваха плачевна картина: повече отъ 120 жени, деца и старци, напуснали родни огнища, прогонени отъ разбѣсилената се чокоейска полиция, идващи тукъ за да намерятъ утѣха и подслонъ при майката-отечество. Съ стѣпването си на българския брѣгъ отъ гърците на бѣжанците се изтрѣгна тежка въздишка на проклетие къмъ съвѣръ и лицата имъ просияха отъ радост, че стѣпаватъ пакъ на свободната българска земя.“

Отъ тѣхъ събрахме следните съобщения за режима въ Силистра:

Италианските войници и офицери се отнасятъ добръ съ българите — дружатъ съ тѣхъ и се учатъ да говорятъ български. Общащи са на българското

училищно настоятелство, че училищата до 1 май ще бъдатъ отворени.

На втория денъ на Великденъ италианскиятъ генералъ е билъ въ Силистра, но когато училищното настоятелство е искало да се яви при него за да моли да се отворятъ училищата, ромжните не позволили това.

Въ града няма никакви младежи; останали са само деца и старци. На втория денъ на Великденъ е било разрешено отъ префекта да се даде за българите готвеното доста отдавна дѣтско забавление. Всички билети са били разпродадени, а гражданите съ нетърпение очаквали да прѣкаратъ няколко приятни часове срѣдъ своите деца. Билети са купили и италиански офицери. Описватъ една мила сцена, станала между три деца и италианските офицери въ тяхния столъ. Частъ е билъ 12½, когато влязали трите деца гиздаво облечени въ национални костюми, поднесли на италианския командантъ два букета отъ живи цветя и едно писмо отъ името на гражданите, съ което ги канятъ да ги удостоятъ съ присъствието си на тяхното забавление. Италианските офицери, трогнати отъ тази дѣтска любезност, приели поканата и задържали децата на обѣдъ. Обаче, какво е било разочароването и изненадата въ всички граждани, когато отиватъ въ опрѣдѣленото време на забавлението и виждатъ на входа прѣд театъра застаналъ прочутия по своите золумлуди надъ българското население полицай, нареченъ Арапина. По заповѣдъ на префекта, той не пушалъ никого. Възмущението на гражданите е било големо, но благодарение на тяхното въздържане, инцидентътъ са били избѣгнати. Възмутили са се и италианските офицери, но безсилни да се намѣсятъ, и те пригълтали мълчаливо тоя хапъ, който безскрупулната влашка администрация имъ поднесла. Отъ този денъ полицията е засилила контролата си надъ българите: прѣследванията, обиските, внезапните проверки са частисти. Нетърпимо е станало положението, това кара населението да бѣга масово.

Бѣжанците са пътували отъ Силистра до Русе 3 дена. Въ Рамаданъ са държали единъ денъ и една нощ и до единъ обран отъ полицията.

Ромжия и Украйна.

Конфликтътъ за Буковина и Бесарабия.

Излизаниятъ въ Лозана украински вестникъ „Юкрень“ пише една статия подъ заглавие „Нашите ромжнски съблиз“:

Споразумението между Ромжия и Украйна е едно съществено условие не само за миролюбивото живѣне на двѣ държави, но и за образуването на една Черноморска лига, която всички желаемъ. Между насъ и Ромжия има два източника за конфликти: Бесарабия и Буковина. Една третя отъ последната провинция е украинска, а именно сѣверната ѝ частъ отъ Черно-море до галицийската граница. Налага се една подѣлба, която, ако не се из-

върпи отъ Парижката конференция, не може да се гарантира мира на изтокъ.

За да се образува една силна бариера противъ болшевишката опасност, трите държави, които ще образуватъ бариерата — Полша, Украйна и Ромжия трябва да бъдатъ поставени на равна нога. Дѣлт на справедливостъ се налага на съюзниците, въ интереса на самата Ромжия, сѣверната частъ на Буковина да се даде на Украйна. Това обстоятелство бѣ изтъкнато на ромжнския министър-прѣдседател отъ дипломатическата мисия, изпратена въ Букурещъ отъ западната украинска народна република.

Тази мисия, прѣдседателствувана отъ д-ръ Витвицки, била приета отъ ромжнския прѣвъ министъръ, който отговорилъ, че Ромжия е солидарна съ съюзниците си и ще приеме тѣхните окончателни рѣшения. Но до тогава трябва да прѣстанатъ систематическите прѣследвания отъ ромжнските власти. Ромжнскиятъ министър-прѣдседател е обещалъ да си вземе обѣзика отъ оплакванията на украинското население и да даде заповѣдъ на ромжнската администрация да се гарантира свободата на неромжнското население.

Въпросътъ за Бесарабия стои малко по-иначе. Отъ една страна, тя е населена отъ чисто украинско население, особено по черноморското крайбрежие и Хотинската областъ между Днестъръ и Прутъ, а отъ друга — останалото земледѣлско население, даже и ромжнското, е икономически свързано съ Украйна и пристанищата ѝ на Черно Море, като Одеса, който е единствения изходъ по море за произведените на страната.

Селяните много пъти са изказали волята си противъ присъединението на Бесарабия къмъ Ромжия.

Настоящите събития трябва да покажатъ на Ромжия, че въ неинъ интересъ е не само да живѣе въ миръ съ Украйна, но и да се опре на нея, за да поддържа собственото си вътрѣшно спокойствие.

Договорътъ за миръ съ Германия.

Лионъ, 16 Май. Съобщаватъ отъ Бернъ: Известниятъ германски републиканецъ д-ръ Рьозеръ анализира въ бернския в. „Фрайе Цайтунгъ“ версайския договоръ за миръ. Разглеждайки условията за мира, той забѣлзва, че ако Германия бѣше спсчила войната, германскиятъ народъ въ своето огромно мнозинство щѣше да одобри и посрѣщне възторжено и най-прѣкалени анексии. Германия, следователно, няма право да се оплаква. Авторътъ не намира версайските условия за нечувани, нито страшни. Саарскиятъ басейнъ въ сжщностъ не е анексиранъ, а е само задържанъ за компенсация на разрушените отъ германските армии французки минни. Наистина, въпросътъ за Данингъ е деликатенъ, но този градъ ще бъде свободно пристанище, какъвто бѣше когато Пруссия го заграби. Осѣтъ това, Данингъ е по-необходимъ за Полша, отколкото Фриуме за Югославия. Когато Данингъ бѣше насилствено присъединенъ къмъ Германия, търговскиятъ съвъ-

ното владѣние.“*) Тази мисълъ, лансирана съ откровеностъ, близка до циничността, вмѣсто да възмути, така фасцинира парламента, щото нищо не може вече да възпре неговата алчностъ да натрупа латифундиарни имѣния въ Добруджа на всяка цѣна, за смѣтка на нещастните на мѣстните жители.

Напразно самъ Коталичану съветва умѣреностъ, като посочва, че въ България „не е отнето ни едно право на владѣлците на земи мюсюлмани“, напразно прѣдупрѣждава, че една разпоредба за отнемане земята на емигрантите, които не се завърнали въ опрѣдѣления срокъ, ще увреди само мюсюлманите. „Българите не емигрираха, вика отчаяно Коталичану, емигрира само мюсюлманското население. Вие не можете да отнемате тяхното право.“ Въпрѣки това, конфискацията на земята на емигрантите мѣстни жители, главно мюсюлмани, се узаконява и тази конфискация се простира дори и върху земята на ония, чийто документи са били вече проверени и чийто земя е била призн-

ната вече за частна абсолютна собственостъ, само че не е била още отиѣрена.

Въ разискванията, станали въ камарата при гласуването на закона отъ 1882 г., е било изтъкнато доколко несправедливо е становището, което заема римжнскиятъ законодател спрямо собствеността въ Добруджа. Депутатътъ Пантаси Гика прави напусти усилия да отстрани или намали несправдата и неговата силна рѣчь остава като морално удовлетворение за мѣстното население на Добруджа. Гика настоява за отхвърлянето изцѣло на закона, който е „несправедливъ въ всѣко отношение.“ „Ако емигрантите си е заминали, неговата земя става собственостъ на държавата. Така казватъ вие. Е добръ, това разпоредба въ днешното право се нарича ограбване. И не вѣрвамъ да има една камара въ свѣта, която да допусне единъ толкова варварски и толкова дивашки законъ (o lege atat de barbara si atat de seibateca).“) Като отнемате на емигранта, продължава сжщиятъ ораторъ, правото да се прѣдставлява отъ

пълномощникъ, или отъ някой членъ на своето сѣмейство, уврѣждате човѣка и неговите права, осѣгавате и цѣлото му сѣмейство, ограбвате имуществото на човѣка. Добруджанци очакватъ съ оправдателно нетърпение и жалностъ да се уясни положението имъ, но закѣвамъ ви да не гласувате закона, който съдържа безчовѣчни разпореджения, такива, които са осѣдени отъ всичките цивилизовани държави въ Европа, отъ разумните и учени хора, отъ юристите; не гласувайте единъ законъ, който на насъ ударъ и на сѣмейството, и на правото, и на имуществата, законъ, който ограбва — и наотнавамъ на тая дума, защото е подходяща за случая... Азъ отхвърлямъ закона за отнемането на земята, защото тази експроприация може да ни изправи на сѣдъ прѣдъ цивилизована Европа.“*)

По-силни отъ тѣзи думи не могатъ да се кажатъ за единъ законъ, но въпрѣки това парламентътъ възприе мнѣнието на Сефендаки или Сефендакисъ

прѣдъ това на оратора и закона за масовата експроприация бѣ приетъ.

Сѣмъ може да се каже, че само съ разпоредването за конфискуване земята на емигрантите, които не са се завърнали до установения срокъ, на мюсюлманското население е отнето повече отъ 1/2 отъ всичката негова земя.

Съ всички мѣрки „за турне редъ въ собствеността“, прѣдписани съ законите отъ 1880 и 1882, държавата ставаше собственикъ на около 800,000 хектара земя, освѣтъ, че не малко земя и пари останаха въ бездѣлните джѣбове на дребни и едри чиновници и политици.

Ромжнската държава пише покойно г. И. Н. Романъ, като вѣтхва въ правата на отоманската, ставаше собственикъ на обширни имѣния — почти цѣлата повърхностъ на обработваемата земя и на пасищата, които се владѣха въ силата на ганинѣ, добити отъ турската власт, отъ частни лица, принадлежащи по произхождение на различни народности, дошли въ Добруджа следъ разни събития.“*) (Слѣдва)

*) Monitor oficial. Desbaterile Adunareil Deputatilor отъ 12. II. 1880 г., стр. 845.

*) Desbaterile Corpurilor legiuitoare. 1882, стр. 939.

*) Цитирани въ Desbateri, 1882, стр. 939 — 941.

*) Proprietatea rurala din Dobrogea. 1907 стр. 79.

въ града бѣше възмутенъ и отчаянъ. Авторътъ напомня, че стариятъ търговецъ Флорисъ Хайрихъ Шопенхауеръ, бащата на философа Шопенхауеръ, се прѣсели вслѣдствие на това събитие въ Хамбургъ.

ХРОНИКА

Маринъ Лефтеровъ отъ с. Малкъ-Караачъ билъ заловенъ и битъ много лошо, защото синъ му избѣгалъ въ България. На Димитъръ Гайдарджикъ отъ сѣщото село, слѣдъ като го арестували, вземали му добитъка, отъ който една крава дала на ромжкия куриеръ.

Свѣдѣнията, събирани отъ бѣжанците изъ Силистренско и Тутраканско, рисуватъ положението въ тия краища на Добруджа много ирачно. Терорътъ върху мирното българско население продължава. Масовитѣ отвлечения отъ Дунава продължаватъ всѣки денъ. Цѣли села съ жени и дѣца се задигатъ; тия, които се спасяватъ, бѣгатъ въ България.

Телеграфирайтъ ни, че жителитѣ на селото Антимово, Тутраканско, се е изселило поголовно; жива душа не е останала въ селото.

Бѣжанци отъ Силистра съобщаватъ, че италианцитѣ въ тоя градъ поставили стража на пристанището за да не могатъ ромжнитѣ да отвлечатъ населението. Но и това не помагало, защото тѣ наредили да се откриватъ отвлеченитѣ при селото Попине, Силистренско, дѣто нѣма италианска стража.

Ромжскитѣ агенти, които сж изводили напоследъкъ. Русе, разпространяватъ умишлено слухове, че ромжската администрация се замѣствала съ италианска. Цѣлѣта на тия слухове е, да се ползватъ бѣжанцитѣ и се върнатъ. Прѣдупрѣждаваме бѣжанцитѣ да не се поддаватъ на подобна въдица.

Недѣлчо Янковъ, кръчмаръ въ с. Царъ Асеново, е обвиненъ отъ ромжцитѣ, че е ходилъ въ България да купува жито, е арестуванъ и отведенъ въ Силистра. Синоветъ му впрѣгатъ колата, си за да идатъ сѣщо въ Силистра и дѣйстватъ за неговото освобождение, но жандармитѣ посрѣщатъ колата, набиватъ ги и връщатъ въ село, а колата съ конетѣ отнематъ и не сж ги повърнали до сега.

Ново Д-во „Добруджа“. Въ Ески Джумая емигрантитѣ отъ Добруджа сж основали д-во „Добруджа“. За настоятелство сж избрани: прѣдседателъ Григоръ Мариновъ, касиеръ Георги Мариновъ, секретаръ Иванъ Жековъ и членъ Костадинъ Тодоровъ. Пожелаваме успѣхъ и ползотворна дѣйностъ на това ново дружество.

Благодарностъ. Разградското д-во „Добруджа“ благодари на гражданитѣ отъ гр. Разградъ за тѣхната отзывчивостъ къмъ нещастията на добруджанскитѣ бѣжанци, като сж най-голяма готовностъ се отзовавали на откритата подписка, отъ която е събрана сумата 1428.50 лв.

Студентитѣ—добруджанци сж иматъ обикновено групово събрание въ понеделникъ, 19 т. м., 6 часа сл. об. въ аудитория № 30.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ

(Съобщения на Бѣлг. Телегр. Агенция).

Италианскитѣ колониялни искания.

Парижъ, 16 май. (Радиотелеграма). Свѣта на четиритѣ ще разгледа въ сѣбота въпроса за колониялнитѣ искания на Италия. Този въпросъ биде проученъ отъ единъ комитетъ състоящъ се отъ лордъ Милнеръ и г. г. Хенри, Симонъ и Креспи. По този поводъ якъ „Танъ“ пише: „Впрѣки всички слухове, никога не е ставало въпросъ за Франция да се откаже отъ своитѣ права върху Джибути.“

Кореспонденцитѣ на германскитѣ журналисти.

Парижъ, 16 май. Единъ отъ германскитѣ пълномощници, г. Лайнертъ събра въ четвъртъкъ слѣдъ пладнѣ германскитѣ журналисти и ги покани да смекчатъ тенденциозната форма на своитѣ кореспонденции, за да се избѣгне всѣка възможностъ отъ конфликтъ съ Съглашеннето, което ги третира тъй добръ, както е възможно.

Австрийската делегация въ Парижъ.

Парижъ, 16 май. Австрийскитѣ делегати използватъ сутринта въ петъкъ за да се настанятъ. Въ 11 часа стана едно първо смѣсено заседание на технически свѣтници за проучаване финансовитѣ въпроси въ свръзка съ продоволствието на Австрия. Въ сѣбота и слѣднитѣ дни тѣзи подготвителни свѣщания ще продължатъ заедно съ прѣдставителитѣ на Англия и Франция. Тѣзи двѣ сили заедно съ Франция ще продоволствуватъ съ храни австрийскитѣ земи.

Търговията между Франция и Австрия.

Парижъ, 16 май. Съобщаватъ отъ Виена: французката икономическа комисиия, която прѣстои тукъ иѣколко седмици и сключи многобройни договори за доставка на храни, платове и други артикули, отплатува въ четвъртъкъ вечерта за Парижъ, за да доклажда по своята дѣйностъ и да уреди въпроса за изплащането на разнитѣ поръчки.

Освободенитѣ отъ болшевикитѣ руски земи.

Парижъ, 16 май. Споредъ свѣдѣнията, които обнародва в. „Танъ“, земитѣ, отнети отъ болшевикитѣ слѣдъ офансивата на генералъ Пилсудски, не ще се управляватъ отъ министерския свѣтъ на Полша. Управлението на тѣзи територии ще биде повѣрено на единъ главенъ комисаръ, който ще зависи отъ държавния глава, съ изключение на окръжитѣ Бѣлостокъ, Биелскъ, Соколъ, Брестъ-Литовскъ и Волинскъ, които ще бждатъ прѣко присѣдинени къмъ полската държава и ще бждатъ организирани тъй, както всички полски окръжи. Отъ друга страна, една телеграма отъ Гродно извѣства, че германцитѣ сж готвѣли да напуснатъ губернията Сувалки, но щѣли да останатъ въ Либава, Винава и Курландия.

Абисинска мисия въ Парижъ.

Парижъ, 16 май. (Радиотелеграма). Прѣдседателътъ на републиката прие мисията, изпратена отъ абисинското правителство, за да поздравя Франция и съюзницитѣ съ побѣдата.

Съглашенската флота при Смирна.

Парижъ, 16 май. Съобщаватъ отъ Атина: Дреднаутътъ „Аризона“, придруженъ отъ 4 американски крайцери, пристигна въ Смирна. Французкиятъ броненосецъ „Лоренъ“ отплатува отъ Корфу за Смирна.

Белгийскитѣ краля въ Англия.

Парижъ, 16 май. Съобщаватъ отъ Брюкселъ: Слѣдъ единъ разговоръ съ министър-прѣдседателя кралятъ отплатува за Англия съ аеропланъ.

Френско-швейцарски прѣговори.

Парижъ, 16 май. Съобщаватъ отъ Базелъ: Единъ официално съобщение гласи, че се водятъ прѣговори за скорошното подновяване на прѣкитѣ съобщения между Франция и Швейцария прѣзъ Бель-Куранти.

Маршалъ Фошъ на фронта.

Парижъ, 16 май. Съобщаватъ отъ Кобленцъ: Маршалъ Фошъ, идящъ отъ Майнцъ, пристигна тукъ, придруженъ отъ генералъ Манжеръ. Той бѣ посрѣщанъ отъ командующия американския окупационенъ корпусъ генералъ Лиджетъ. Въ петъкъ сутринта той трѣгна за Кьолнъ, гдѣто ще биде посрѣщанъ отъ командующия английската рениска армия сѣръ Уилямъ Робертсонъ.

Балтийскитѣ работи.

Лондонъ, 16 май. (Радиотелеграма). Комисията за балтийскитѣ работи се събра за пръвъ пътъ въ министерството на външнитѣ работи подъ прѣдседателството на английския прѣдставителъ

г. Соуардъ. Съединенитѣ Шати се прѣдставяваха отъ д-ръ Морисонъ, Франция отъ г. Камереръ, началникъ на отдѣлението за рускитѣ работи при министертвото на външнитѣ работи, Италия — отъ маркизъ де ла Торета, посланикъ, и Япония — отъ пълномощния министъръ Мочияй. Комисията ще направи своитѣ изучавания слѣдъ което ще прѣдстави практически прѣдложения по всички политически въпроси относително разнитѣ балтийски области и бждашитѣ имъ връзки съ Русия. Нейната компетентностъ ще се простре върху Финландия, Естония, Летония и Литва.

Le Mouvement Dobroudjain

Bulletin de l'Organisation Dobroudjain en Bulgarie

Paraît le 1er, le 10 et le 20 de chaque mois

Rédaction et Administration place „Tcherne Djamia“ 5.

Téléphone № 388

Abonnements: Bulgarie: 6 mois 9 frs., un an 18 frs.

Etranger: 6 mois 10 frs., un an 20 frs.

Намира се за проданъ при всички вѣстникарски агенции въ Царството. Въ София за проданъ при вѣстникарскитѣ будки.

Единъ брой 50 ст.

Приематъ се абонати чрѣзъ Администрацията, площадъ „Черна Джамия“ 5—София.

СКРЪБНА ВѢСТЪ.

Съ сѣкрушено отъ тѣжа сърдце извѣстваме на роднини, приятели и познати, че

ИОРДАНЪ ПОПОВЪ

отъ Куртъ-Бунаръ (Нова Добруджа), на 64 год. възраст,

нашъ милъ и непрѣжливъ съпругъ, баща и дѣдо, слѣдъ двумѣсечно тежко боледуване, на 30 априлъ 12½ часа — полунощъ, сключи очи съ тѣжа по роденъ кътъ, далечъ отъ своитѣ близки, безъ да дочака края на едно дѣло, за което той работѣше съ неуморенъ трудъ. Въсто да види своята родна земя свободна, той умрѣ далечъ отъ нея като изгнаникъ.

ПОЧИВАЙ ВЪ МИРЪ!

ДЪЛБОКО ОПЕЧАЛЕНИ:

Съпруга Гергина, дъщери: Димитра, Вълкана, Христина; синове: Георги, Маринъ, Дико; братъ Жеко; зетъове: Василь, Михайлъ, Димитъръ; снахи: Стояна, Сийка; внуци: Милка, Захарий, Райна, Иорданъ, Анна, Гинка, Надя и Лилия.

НОВА КНИГА

ИЗЛЪЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ И СЕ ПУСТНА ВЪ ПРОДАЖБА КНИГАТА

„Добруджа въ общия конфликтъ на интереси“

политико-икономически етюдъ.

отъ Д-РЪ П. ВИЧЕВЪ □ □ □ Цѣна 6 лева.

Достави се отъ редакционния комитетъ на Добруджанската организация.

Площадъ „Черна Джамия“, № 5 — София.

На книжари 20% отстъпка.

Дружествата да съобщатъ, по колко екземпляра ще имъ сж необходими за да имъ се изпратятъ.

Търговска-Чиновническа Банка — София.

Пл. „Александъръ I“.

ТЕЛЕФОНЪ № 1186.

ИЗВЪРШВА ВСЪКАКВИ БАНКОВИ И ТЪРГОВСКИ ОПЕРАЦИИ.

КУПУВА И ПРОДАВА РАЗНИ ЦѢННИ КНИЖА.

Приема влогове срочни и безсрочни, при

и и-износни условия и голѣми улеснения.

Има за проданъ писалищни бюра, етажерки,

шкафчета и маси за пишуци машини.

Цѣли износни. Оферти при поискване.

Телеграфически адресъ: Търговчинбанкъ — София.

Библиотека „Добруджа“.

издания на народоспомагателния фондъ „ДОБРУДЖА“.

Излѣзли сж до сега слѣднитѣ книги

ОТЪ библиотеката „ДОБРУДЖА“:

- № 1. Историческитѣ права на България върху Добруджа отъ М. Г. Марковъ. л. 2.—
- № 2. Добруджа и нашето възраждане (културно-исторически издирвания) отъ Ст. Чилингировъ. л. 5.—
- № 3. Кюстенджанското пристанище отъ Д-ръ Пенаковъ. л. 1.50
- № 4. Мемоаръ отъ Центр. Добр. Свѣтъ. л. 1.50
- № 5. Ромжскитѣ жестокоски надъ отвлеченитѣ добруджанци въ Молдава, подъ уредбата на Драгомиръ Пачовъ и Д. В. Кацевъ. л. 2.20
- № 6. Стари и нови паметници въ Добруджа (художествено-етнографиченъ етюдъ) отъ Ив. Енчевъ—Видю. л. 12.—
- № 7. Свѣтитъ Караджа (ж-вотописни бѣлѣжки) отъ Ст. Чилингировъ. л. 2.—

Други издания на фонда:

- Портретъ-Картина на Ст. Караджа. Цѣна л. 2.50
Картина св. св. Кирилъ и Методий по оригинала на художника Ив. Енчевъ—Видю. Цѣна л. 6.—
ПОРЪЧКИ за книгитѣ отъ библиотеката и другитѣ ѣ издания се отправятъ до управлението на Народоспомагателния фондъ „Добруджа“, ул. „В. Левски“ № 16 — София, или до дружество „Книжнина“ ул. „Вас. Левски“ София, телеф. 1609.

Въ България при всички книжарници.